

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelman 2013 -2016 raportointi 2014 / KHI

VD/22/11.00.00.01/2015

KHI/LMA

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelma vuosille 2013 -2016 hyväksyttiin lautakunnissa keväällä 2013. Sen tavoitteena on edistää kaupungin arvojen mukaista kestävästä kehitystä ja toteuttaa ympäristöpolitiikan linjauksia. Ohjelma pyrkii osaltaan vastaamaan vakaviin ympäristöhaasteisiin, kuten ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, luonnonvarojen kestävä käyttö ja luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Lisäksi tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla pyritään täyttämään sovitut tavoitteet sekä kansainvälisten ja kansallisten sitoumusten velvoitteet. Toimenpiteille on asetettu mittareita, joiden avulla seurataan ohjelman toimeenpanoa.

Päämäärät, joille maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelmassa on asetettu tavoitteet vuoteen 2016:

- Ekotehokas kaupunkirakenne
- Kestävä rakentamisen ja rakennusten käyttö
- Ilmastomuutokseen sopeutuminen
- Ekosysteemipalvelujen toiminta ja ympäristöhäiriöiden vähentäminen
- Materiaali- ja energiatehokkuuden parantaminen
- Ympäristöjohtaminen osaksi toimintakulttuuria
- Ympäristötietoisuuden vahvistaminen

Maankäytön suunnittelu, ja siinä erityisesti alueiden käytön suunnittelu, on yksi tärkeimmistä työkaluista ilmastomuutoksen hillinnässä ja ilmastomuutokseen sopeutumisessa.

Yhdyskuntarakenne ja liikenteen ratkaisut vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. Vuoden 2014 aikana ohjelman tavoitteiden mukainen asemanseutujen rakentaminen on nostanut rakennustehokkuutta Koivukylässä, Rekolassa ja Tikkurilassa. Merkittävin kasvu oli Tikkurilassa 400 m etäisyydellä asemasta. Hieman kasvua oli myös Myyrmäessä ja Hiekkaharjussa. Uusilla alueilla on hieman kasvua Leinelässä.

Kaavojen valmistelussa on muutamalla alueella testattu ilmastovaikutusten laskureita. Pyöräilyn kehittämissuunnitelmaa ei ole hyväksytty, se odottaa liikennepoliittisen ohjelman valmistumista. Runkolukittavien pyöräpaikkojen kasvu jatkui ja niitä on yli 1200. Uusien pyöräteiden rakentamisen määrä on vähentynyt, mutta Kivistöön valmistui kilometrin verran pikapyörätietä. Viherkehä on mukana maakuntakaavatyössä. Vantaan sisäisistä viheryhteyksistä on tehty karttatarkastelu.

Kestävässä rakentamisessa ja rakennusten käytössä korostuvat energiatehokkuuden lisääminen ja laadun parantaminen. Kaupungin omien rakennusten energiatehokkuus on parantunut. Oman toimitilarakentamisen energiatehokkuuden tehostamiseksi käytössä ovat hankekohtaiset energiatehokkuustavoitteet. Lähtökohtana toimitilojen mahdollisen jäähdyttämistarpeen suunnittelussa on aurinkosähkön hyödyntäminen jäähdytyksen energialähteenä.

Ilmastomuutoksen sopeutumistoimilla varaudutaan sään ääriolosuhteisiin. Tulvariskien määrittely ja tiedon välittäminen kiinteistö- ja rakennusalan ammattilaisille on keskeinen osa toimintaa ja se on edennyt edelleen hyvin. Tulvariskialueen asukkaita ja kiinteistöjen omistajia on tiedotettu tulvariskeistä. Rakennusluvan yhteydessä annetaan ohjeistusta hulevesien johtamisesta, lupahakemukseen on liitettävä selvitys vesien johtamisesta. Viheralueita kehitetään sietämään sään vaihteluita, raportti kasvillisuuden inventointikohteista on valmistunut linjauksien valmistelua varten.

Riittävien virkistysalueiden varmistaminen ja ekosysteemipalveluiden toimivuuden turvaaminen ovat keskeisiä tekijöitä luotaessa viihtyisiä asuinalueita. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottaminen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä on parantunut. Hankkeiden ja suunnitelmien yhteydessä on tehty aiempaa enemmän luontoselvityksiä. Lisäksi kaupunki on teettänyt alueellisia erillisselvityksiä. Timmermalmin ja Kylmäojan korven luonnonsuojelualueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmat ovat lähes valmiit.

Tieliikennemelun torjuntaan liittyvät toimenpiteet eivät edenneet, melua alentavia päällysteitä ei käytetty eikä meluesteitä rakennettu vuonna 2014. Rekolan ja Vallinojan vedenlaatua on tutkittu

sekä kertanäyttein myös Krakanojaa ja Kirkonkylänjojaa. Työryhmä on laatimassa toimintasuunnitelmaa Vantaanjoen kehittämiseksi vaelluskalavesistöksi.

Materiaali- ja energiatehokkuuden parantamisella säästetään luonnonvaroja ja hillitään ilmastonmuutosta. Toimintatapojen muutoksilla pyritään vähentämään energiakulutusta ja jätteiden määrää. Jätteiden määrä ei ole vähentynyt, mutta lajittelu on parantunut vuoden 2011 jälkeen merkittävästi. Biojätettä kerättiin lähes 50 % enemmän vuonna 2014. Edistymistä on tapahtunut energiakulutuksen vähentymisessä kiinnittämällä huomiota valaistuksen ja laitteiden käyttöön. Energiakulutuksen vähenemistä käyttäjien toimesta ei voida toimialatasolla erotella energiatehokkuustoimenpiteiden vaikutuksesta kulutukseen. Tilakeskuksessa rakennushankkeissa asetetaan energiatehokkuusvaatimukset. Led-valaisimia asennettiin vuonna 2014 pihakatu- ja puistoraittikohteissa 588 kappaletta. Ajoneuvojen ja työkoneiden paikannusjärjestelmä on tuotantokäytössä, laitteet asennettu n. 70 % ajoneuvoista.

Ympäristöjohtamisen kehittämisen tavoitteena on ympäristöjohtamisen osaamisen lisääminen ja ympäristöjohtamisen nivominen osaksi johtamisjärjestelmää. Esimies- ja perehdytyskoulutusta on uudistettu ja kumpaankin on saatu mukaan ympäristöasioita. Toimialan uusien työntekijöiden perehdytystilaisuuksissa esitellään ekotukitoimintaa. Ympäristötavoitteet löytyvät kolmen tulosalueen strategisista tavoitteista: kaupunkisuunnittelu, tilakeskus ja ympäristökeskus.

Ympäristötietoisuutta vahvistamalla ohjataan työntekijöitä, asukkaita ja muita sidosryhmiä ympäristövastuulliseen toimintaan. Kaupungin ympäristöviestintä oli aktiivista vuonna 2014. Lähes jokaisessa Asukaslehden numerossa ja henkilökunnan Vautsi -lehdessä oli ympäristöön liittyviä artikkeleita.

HSY:ssä toimiva Ilmastoinfo ja pääkaupunkiseudun yhteinen kuluttajien energianeuvontahanke ASIAA! ohjaavat kuluttajia muuttamaan käyttötottumuksiaan kampanjoin ja antamalla neuvontaa. Ilmastoinfo toteutti useampia kampanjoita Vantaalla ja oli mukana Myyrmäen Omakotimessuilla. Ilmastoinfon pienille ja keskisuurille yrityksille suunnattu kevennetyn ympäristöjärjestelmän Ekokompassin otti käyttöön vuonna 2014 vain kaksi uutta vantaalaista yritystä, kaksi uusi sertifikaattinsa. Ensimmäinen kaupungin yksikkö aloitti järjestelmän rakentamisen. Näiden kaupungin osittain rahoittamien organisaatioiden toiminta alkaa vakiintua ja niillä on selkeä palvelurakenne. Myös rakennusvalvonta tarjoaa rakentajille energianeuvontaa. Rakennusten energiatehokkuusluokkia seurataan rakennusluvista ja ne ovat parantuneet merkittävästi kriteereiden muutokseen asti.

Työntekijöille kohdennetun ekotukitoiminnan vakiinnuttaminen jatkuu. Vuonna 2014 järjestettiin peruskoulutusten lisäksi jatkokoulutuksia yhteensä kahdeksan, osallistujia niissä oli 92. Ympäristökeskuksesta tarjottiin ekotukikäyntejä työpaikkojen ekotukihenkilöiden toiminnan tueksi, niitä toteutui yhteensä noin 16.

Ympäristölautakunta 15.4.2015 § 6

Apulaiskaupunginjohtaja vs:n esitys:

Päätetään merkitä raportointi 2014 tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin merkitä raportointi 2014 tiedoksi.

Liite:

- Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan ympäristöohjelman 2013 - 2016 seuranta 2013

Täytäntöönpano: Ympäristökeskus

Muutoksenhakuohje: 10

Lisätiedot:

ympäristöpäällikkö Leena Maidell-Münster, 0400 427705, leena.maidell [at] vantaa.fi